

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Teologia dogmatyczna - mariologia, eklezjologia
Prowadzący	O. dr hab. Grzegorz Bartosik, prof. ucz.
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	III
Semestr	6
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	TMA_W08; TMA_W18; TMA_W26; TMA_U17
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość <i>Katechizmu Kościoła Katolickiego</i>
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest ukazanie nauki Kościoła o Najświętszej Maryi Pannie i Jej roli w tajemnicy Chrystusa i Kościoła. Najpierw zostanie omówiona nauka o Błogosławionej Dziewicy w Piśmie Świętym a następnie poszczególne dogmaty maryjne. Ponadto zostaną omówione kwestie: pośrednictwa Maryi, Jej udziału w dziele Odkupienia, a także relacja: Maryja a Kościół oraz kult maryjny. W części eklezjologicznej zostaną omówione najważniejsze elementy nauki o Kościele, głównie w świetle Pisma Świętego i nauki Soboru Watykańskiego II.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
-------------------	---------------

1. Zarys historii mariologii oraz proroctwa dotyczące Maryi w Starym Testamencie.	3
2. Postać Maryi w Ewangeliach synoptycznych.	3
3. Maryja w Ewangelii św. Jana i w Apokalipsie.	3
4. Boże Macierzyństwo NMP.	2
5. Wieczyste Dziewictwo NMP.	2
6. Niepokalane Poczęcie NMP.	2
7. Wniebowzięcie NMP.	2
8. Udział Maryi w dziele Odkupienia.	1
9. Powszechne macierzyństwo Maryi i jej pośrednictwo.	1
10. Maryja a Kościół.	1
11. Cechy charakterystyczne współczesnego kultu maryjnego. Zasady odnowy kultu maryjnego wg adhortacji "Marialis Cultus".	2
12. Biblijne nazwy, obrazy i określenia Kościoła.	2
13. Ustanowienie Kościoła i jego teologiczna geneza.	2
14. Znamiona Kościoła: Kościół: "Jeden, święty, powszechny i apostołski".	2
15. Hierarchiczna struktura Kościoła. Nauczycielski Urząd Kościoła	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wylącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W08	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii systematycznej (fundamentalnej, dogmatycznej i moralnej)	Student poznał całościowy, dogmatyczny wykład mariologii i eklezjologii katolickiej w oparciu o Pismo Święte, naukę Nauczycielskiego Urzędu Kościoła oraz wybitnych Ojców Kościoła i teologów. W oparciu o zdobytą wiedzę potrafi rozpoznać błędy i właściwie ocenić współczesne różnorodne nurty mariologiczne i eklezjologiczne, występujące zarówno w teologii, jak i w kulturze masowej (tematy: 2-9)	Egzamin ustny
TMA_W18	wskazuje możliwości kształtowania życia osobistego, społecznego i zawodowego w świetle nauki Kościoła	Student poznał nie tylko naukę Kościoła Katolickiego o Najświętszej Maryi Pannie i Jej roli w tajemnicy Chrystusa i Kościoła, ale także potrafi wskazać aktualność tej nauki dla współczesnego człowieka, umiejętnie łącząc uzasadnienia dogmatyczne z funkcjonującą pobożnością ludową. Jednocześnie potrafi wskazać na rolę kultu maryjnego w kształtowaniu życia osobistego oraz społecznego (tematy: 10-11).	Egzamin ustny
TMA_W26	charakteryzuje procesy zmian zachodzące w kręgu kultur będących pod wpływem chrześcijaństwa w kształtowaniu się kultury Europy	Student potrafi uzasadnić konieczność Kościoła dla Zbawienia, wyjaśniając błąd funkcjonującego często przekonania: Chrystus-tak, Kościół-nie. Student poznaje	Egzamin ustny

		znaczenie kultu maryjnego w historii Polski i Europy oraz potrafi wskazać jego rolę dla zachowania tożsamości chrześcijańskiej i narodowej (tematy: 1, 12-15).	
TMA_U17	wyraża złożone zagadnienia teologiczne w języku zrozumiałym dla odbiorcy	Student potrafi merytorycznie i językiem współczesnym przedstawić prawdy wiary katolickiej na temat Najświętszej Maryi Panny nie tylko katolikom, ale także wyznawcom innych religii i światopoglądów (tematy: 2-9).	Egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład ustny.
2	Wspólna analiza wybranych fragmentów Pisma Świętego i dokumentów Nauczycielskiego Urzędu Kościoła dotyczących Najświętszej Maryi Panny i Kościoła.
3.	Zapoznanie się z formami ukazywania Osoby i roli Najświętszej Maryi Panny w innych wyznaniach chrześcijańskich.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	35/2 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	10	40/1 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	30	

--

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

W08, W18, W26, U17 są weryfikowane aktywnością na zajęciach i oceną z egzaminu końcowego, który będzie egzaminem ustnym z całości materiału według wskazanych tez. Student może mieć trzy nieusprawiedliwione nieobecności w semestrze.

Ocena 5 – student wykazuje się pełnym i dogłębnym opanowaniem materiału. Zna całościowy dogmatyczny wykład mariologii i eklezjologii katolickiej w oparciu o Pismo Święte, naukę Nauczycielskiego Urzędu Kościoła oraz wybitnych Ojców Kościoła i teologów. Poznał dogmaty maryjne oraz nauczanie Kościoła na temat roli Maryi w ekonomii Zbawienia. Zna naukę o Kościele i Najświętszej Maryi Pannie sformułowaną przez Sobór Watykański II i w tej perspektywie potrafi wskazać błędy, jakie czasami pojawiają się w przestrzeni medialnej. Potrafi udzielić odpowiedzi na pytania współczesnego człowieka, dotyczące konieczności Kościoła do Zbawienia. Potrafi zastosować zdobytą wiedzę dla przekazywania jej innym oraz do obrony prawowiernej nauki Kościoła Katolickiego dotyczącej Kościoła i Najświętszej Maryi Panny.

Ocena 4 – student wykazuje się dobrym opanowaniem materiału. Zna i rozumienie omawiane zagadnienia w sposób właściwy, lecz wymagający pewnych uściśleń. Potrafi

stosować zdobytą wiedzę dla przekazywania jej innym oraz do obrony prawowiernej nauki Kościoła Katolickiego dotyczącej Kościoła i Najświętszej Maryi Panny.

Ocena 3 – student wykazuje się podstawowym poziomem opanowania materiału. Zna i rozumie omawiane zagadnienia w sposób częściowy, fragmentaryczny. Potrafi stosować zdobytą wiedzę dla przekazywania jej innym oraz do obrony prawowiernej nauki Kościoła Katolickiego dotyczącej Kościoła i Najświętszej Maryi Panny.

Literatura obowiązkowa

1.	Wybrane fragmenty tekstów Starego Testamentu.
2.	Ewangelia według świętych Mateusza, Marka, Łukasza i Jana.
3.	Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele "Lumen gentium".
4.	Paweł VI, Adhortacja apostolska "Marialis cultus" (02.02.1974).
5.	Melotti L., Maryja Matka żyjących. Zarys mariologii, Niepokalanów 2009.
6.	Bartosik G., Z Niej narodził się Jezus. Szkice z mariologii biblijnej, Niepokalanów 2013.
7.	Warzeszak J., Misterium Kościoła, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

1.	Mc Hugh J., Maryja w Nowym Testamencie, Niepokalanów 1998.
2.	Rymuza M., Zarys eklezjologii, Warszawa 1992.
3.	Czaja A., Traktat o Kościele, w: Dogmatyka, red. E. Adamiak, A. Czaja, J. Majewski, t. 2, Warszawa 2006, s. 287-543.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)